

19.01.19; 21b (והנרצע נקנה ברציעה) → 22b (ירצע בפניהם)

1. והגישו אֲדָנָיו אֶל הָאֱלֹהִים וְהִגִּישׁוּ אֶל הַדֹּלֶת אוֹ אֶל הַמְּזוּזָה וְרָצַע אֲדָנָיו אֶת אָזְנוֹ בַּמַּרְצֵעַ וְעָבְדוּ לְעַלְמֵי
 2. וְלִקְחָתָהּ אֶת הַמַּרְצֵעַ וְנָתַתָּהּ בְּאָזְנוֹ וּבַדֹּלֶת וְהָיָה לָךְ עֶבֶד עוֹלָם וְאִם לֹא־תַעֲשֶׂה כֵן: דְּבָרִים פָּרוֹק טו פְּסוּק יז
 3. עַל כֵּן לֹא יֵאָכְלוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת גֵּיד הַנֶּשֶׂה אֲשֶׁר עַל כַּף הַיָּרֵךְ עַד הַיּוֹם הַזֶּה כִּי נִגַע בְּכַף יָרֵךְ יַעֲקֹב בְּגִיד הַנֶּשֶׂה: בְּרֵאשִׁית לִבְלֹג
 4. וְצֵא מֵעַמְּךָ הוּא וּבְנָיו עִמּוֹ וְשָׁב אֶל מִשְׁפַּחְתּוֹ וְאֵל אֲחֻזַּת אֲבֹתָיו לָשׁוּב: וַיִּקְרָא פָּרוֹק כֹּה פְּסוּק מֵא
 5. וְאִם אָמַר יֹאמֵר הָעֶבֶד אֶהְבֵּתִי אֶת אֲדָנָי אֶת אִשְׁתִּי וְאֶת בְּנֵי לֵאמֹר הֲפֹשִׁי: שְׁמוֹת פָּרוֹק כֹּה פְּסוּק ה
 6. וְרֵאִיתָ בְּשִׁבְיָהּ אִשְׁתּוֹ יָפֶת תֹּאֵר וְחֻשְׁקָהּ בָּהּ וְלִקְחָתָהּ לָךְ לְאִשָּׁה: דְּבָרִים פָּרוֹק כֹּה פְּסוּק יא
 7. וְהִבֵּאתָהּ אֶל תּוֹךְ בֵּיתְךָ וְגִלְחָהּ אֶת רֹאשָׁהּ וְעִשְׂתָּהּ אֶת צַפְרֵינֶיהָ: דְּבָרִים פָּרוֹק כֹּה פְּסוּק יב
 8. וְהָיָה כִּי יֹאמֵר אֱלֹדֵךְ לֹא אֲצֵא מֵעַמְּךָ כִּי אֶהְבְּךָ וְאֶת בֵּיתְךָ כִּי טוֹב לוֹ עִמָּךְ: דְּבָרִים פָּרוֹק טו פְּסוּק טז
 9. כִּי לִי בְנֵי יִשְׂרָאֵל עֲבָדִים עֲבָדֵי הֵם אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי אוֹתָם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם אֲנִי ה' אֱלֹהֵיכֶם: וַיִּקְרָא פָּרוֹק כֹּה פְּסוּק נה

I Analyzing end of 'משנה ב' – מרצע of קנינים

- a via נקנה – רציעה – as per v. 1
- b goes free:
- via death of master (as per ועבדו – v. 1)
 - via יובל (as per לעולם – v. 1 – meaning “for the duration of יובל”)
- c details of רציעה:
- tool used: (interpreting v. 2 a – ובלת ובאזנו וברצע)
 - 1 ר' יוסי בר יהודה – anything that pierces (not a drug)
 - (a) Reason: he reads v. 2a as ריבוי/מיעוט/ריבוי which includes all, excludes only 1 (drug)
 - 2 רבי – only metal tools
 - (a) reason: he reads v. 2a as כלל/פרט/כלל – which includes only things similar to פרט – metal
 - 3 added piece – המרצע comes to include a large awl, as per v. 3 meaning “the special thigh”
 - 4 note: רבי יודן בריבי suggested that רציעה goes through earlobe, but this cannot be for חכמים maintain that an עבד כהן cannot be נרצע as it renders him a בעל מום, which wouldn't happen in lobe → must be in cartilage
 - (a) Argument: we don't allow him to be בעל מום is per v. 4 – he must return to his original family station
 - (b) Question: can עבד כהן be given a ש"כ?
 - (i) דב. yes; שמואל - no
 1. challenge: כהן may not be נרצע → master may give ש"כ, otherwise it would fail due to v. 5
 - (c) question: may כהן take a תאר יפת (vv. 6-7)?
 - (i) דב. yes; שמואל - no
 1. analysis #1: dispute only regarding 2nd ביאה
 - a. reason: 1st ביאה must be permitted, to mollify הרע
 - b. דב. once it's permitted, it's permitted
 - c. שמואל: after the 1st ביאה, she is a convert – prohibited to כהן
 2. analysis #2: dispute only regarding 1st ביאה
 - a. reason: 2nd ביאה must be forbidden, as she is a convert
 - b. דב. must mollify יצה"ר
 - c. שמואל: if v. 7 cannot be fulfilled, v. 6 doesn't begin
 3. tangent: interpretation of v. 6
 - more details of רציעה
 - v. 5 – he must repeat his request
 - 5a – he must make the declaration while he's still a slave; 5b – he must repeat it just as his term elapses
 - 1 meaning: at the beginning and end of his last פרוטה's worth of work-time
 - required equality between slave and master to generate רציעה:
 - 1 both are married (as per vv. 5, 8)
 - 2 they like each other (as per vv. 5, 8)
 - 3 one of them isn't ill (as per עמך)
 - 4 question: if they're both sick, we have עמך, but not עמך לו – טוב לו עמך – תיקו
 - 5 note: v. 8 indicates that the slave must have it at least as good as his master (!)
 - note: v. 4 indicates that the master must feed his children and wife
 - justification: children may beg for money; wife may work as part of the עבדות – קמ"ל
 - final details of רציעה: must be through ear all the way to door; door must be standing as per מזוזה
 - homily: why the ear and the door as per v. 9 – the ear that heard v. 9 and the door that testified to the selection of ישראל עם as ה'נ's own slaves (מכת בכורות) and sold himself...should be pierced